

Forskningsdagen

Forskning som räddar liv –
från screening till rehabilitering

1 februari 2024

Välkommen till Forskningsdagen 2024

För nionde året i rad är det återigen dags för den gemensamma Forskningsdagen för Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Sahlgrenska akademien. Dagen vänder sig som tidigare till alla medarbetare inom de två organisationerna, samt inom Västra Götalandsregionen i stort.

Vår förhoppning är att årets tema *Forskning som räddar liv – från screening till rehabilitering* både ska väcka nyfikenhet och ge ökad kunskap. Samtidigt hoppas vi att våra medarbetare ska känna stolthet över all den intressanta och viktiga forskning som bedrivs i våra verksamheter.

Forskningsdagen visar hur betydelsefullt vårt nära samarbete är för att utveckla framtidens sjukvård. Varmt välkommen!

Jenny Nyström
Dekan, professor
Sahlgrenska akademien

Boubou Hallberg
Sjukhusdirektör, PhD
Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Program

Förmiddag

8.00–8.30	Registrering med kaffe och smörgås
8.30–8.40	Välkomna Boubou Hallberg och Jenny Nyström
8.40–9.40	Bröstcancer – behandling i ständig utveckling Per Karlsson, Fredrik Wärnberg och Anna Öfverholm
9.40–9.45	Bensträckare
9.45–10.30	Högre klinisk ALF-forskartjänst Elias Johansson
	Årets avhandling vid Sahlgrenska akademien 2022 Juan Lantero Rodriguez (engelska)
	Resultatet från Vetenskapsrådets ALF-utvärdering Caterina Finizia och Henrik Hagberg
10.30–11.00	Paus
11.00–12.00	Lärdomar av 30 års screeningstudier för prostatacancer Jonas Hugosson, Rebecka Arnsrud Godtman, Jonas Wallström, Linda Svensson, Johan Stranne och Ola Bratt
12.00–13.00	Lunch

Eftermiddag

12.30–13.00	Registrering med kaffe
13.00–13.05	Introduktion till eftermiddagen
13.05–14.05	Stroke Petra Redfors, Malin Reinholdsson, Alexandros Rentzos och Erik Lindgren
14.05–14.10	Bensträckare
14.10–14.55	THYLIFE – mot ett bättre liv för tyreoidepatienten Helena Filipsson Nyström, Mats Holmberg, Karin Tammelin och Agneta Lindo
14.55–15.15	Kaffe och kaka
15.15–16.00	Bipolära syndrom – bättre vård kräver tvärdisciplinär forskning Mikael Landén, Andreas Göteson och Timea Sparding
16.00–16.30	Avslutande ord och mingel

Bröstcancer – behandling i ständig utveckling

Bröstcancer är en diagnosgrupp i ständig utveckling såväl avseende diagnostik som terapi. Seminarieblocket innehåller tre seminarier som spänner över allt från utveckling av kirurgiska tekniker avseende axillkirurgin, till kvalitativa aspekter om friska släktingars upplevelse av att få brev från sjukvården om risk för ärftlig cancer. Vidare kommer ett seminarium att beskriva forskning runt genomisk precisionsmedicin och hur denna kan avgöra vem som behöver tilläggsbehandling och vem som klarar sig bra ändå.

Moderator

Genomisk tumöranalys för att avgöra individuellt behov av strålbehandling vid bröstcancer

Per Karlsson

Professor, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, samt universitetssjukhusöverläkare, Onkologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Utveckling av axillkirurgin vid bröstcancer

Fredrik Wärnberg

Adjungerad professor, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien samt universitetssjukhusöverläkare, Kirurgi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Kvalitativ studie om friska släktingars upplevelse av att få brev från sjukvården om risk för ärftlig cancer

Anna Öfverholm

Doktorand, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien samt överläkare, Klinisk genetik, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Högre klinisk ALF-forskartjänst

Forskning om karotisstenos

Elias Johansson leder karotidforskningsgruppen Sahlgrenska Carotid Stenosis Collaborators (2SC), en tvärprofessionell samling forskare som tillsammans forskar på karotisstenos (åderförkalkning på halskärnen). Ambitionsnivån är hög: vi ska bli Europas bästa karotidforskningscentra. Vi ska nå dit genom en långsiktig strategi att kontinuerligt bedriva observations- och behandlingsstudier på patienter med karotisstenos. Näst på tur är att komma till bukt med onödig kirurgi som förekommer på grund av dålig diagnostik. Detta genom att som första klinik i världen införa nya diagnostiska metoder för karotisstenos, främst med faskontrast-MRI.

Årets avhandling vid Sahlgrenska akademien 2022

Novel cerebrospinal fluid and blood tau biomarkers in Alzheimer's disease and other neurodegenerative diseases

The work in Juan Lantero Rodriguez's thesis includes the identification and quantification of novel tau protein species, both in term of fragments and phosphorylations, and evaluate their biomarker potential in cerebrospinal fluid and blood in the context of Alzheimer's disease and other neurodegenerative diseases.

Resultatet från Vetenskapsrådets ALF-utvärdering

Västra Götaland får högsta betyg i Vetenskapsrådets utvärdering av den kliniska forskningens kvalitet vid de regioner som omfattas av ALF-avtalet. Caterina Finizia och Henrik Hagberg presenterar resultatet från utvärderingen.

Elias Johansson

Docent, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska akademien, samt specialistläkare, Neurologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och ansvarig för karotisverksamheten inom neurologisektionen

Juan Lantero Rodriguez

Postdoctoral Researcher, Institute of Neuroscience and Physiology, Sahlgrenska Academy

Caterina Finizia

Professor, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, samt överläkare och FoUUI-direktör, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Henrik Hagberg

Professor och tidigare prodekan, Sahlgrenska akademien, samt överläkare, Obstetrik och gynekologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Lärdomar av 30 års screeningstudier för prostatacancer vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Oorganiserad screening för prostatacancer med blodprovet PSA är populär och utbredd trots att den är behäftad med stor risk för överdiagnostik. Överdiagnostik innebär att många män får diagnosen trots att de aldrig skulle ha utvecklat sjukdomen. I seminariet kommer vi att belysa hur nya metoder testas i stora pågående studier vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset med förhoppningen om att dessa skall leda till införandet av ett nationellt screeningprogram för prostatacancer.

Moderator

Jonas Hugosson

Professor, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, samt överläkare, Urologi, Carlanderska

Vad har de randomiserade screeningstudierna från Göteborg lärt oss?

Rebecka Arnsrud Godtman

Docent, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, samt specialistläkare, Urologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Är MR lösningen vid prostatacancer-screening?

Jonas Wallström

Medicine doktor, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien samt överläkare, Buk- och kärldiagnostik, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Hur mår män som drabbas av en prostatacancerdiagnos vid screening?

Linda Svensson

Doktorand, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, samt specialistsjukvård, Onkologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Kan vi minska risken för biverkningar vid kirurgisk behandling av prostatacancer?

Johan Stranne

Professor, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, samt universitetssjukhusöverläkare, Urologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Hur ser den framtida kunskapsinhämtningen ut runt prostatacancer-screening?

Ola Bratt

Professor, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, samt överläkare, Urologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Besök våra utställare i foajen:

Avdelningen för forskningsstöd, Sahlgrenska akademien

Biobank Väst, Västra Götalandsregionen

Core Facilities, Sahlgrenska akademien, och SciLifeLab

Gothia Forum, Västra Götalandsregionen

Medicinska biblioteken, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Biomedicinska biblioteket, Göteborgs universitet

Innovationsplattformen, Västra Götalandsregionen

13.05–14.05

Stroke

Stroke är en av våra vanligaste folksjukdomar, den vanligaste orsaken till funktionsnedsättning hos vuxna och den sjukdom som genererar flest vård dagar på sjukhus i Sverige. I tjugoprocent av fallen drabbar stroke personer under 65 år och kan då bero på mer ovanliga orsaker. Genom snabb akutbehandling av ischemisk stroke kan dock prognosen förbättras betydligt. På strokeavdelning 135 finns en forskningsenhet där både preklinisk- och klinisk forskning bedrivs med olika forskningshuvudmän. Det forskas intensivt på stroke och under seminariet får ni lyssna till ett axplock av projekten.

Fysisk aktivitet före stroke kan delvis minska konsekvenserna av stroke. Personer som tidigare varit fysiskt aktiva får mindre omfattande akut neurologiskt bortfall, i högre grad intakt kognition och bättre hälsorelaterad livskvalitet efter stroke.

Sedan 2018 har Neuroradiologi och Neurologi vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset ett samarbete med universitetslektor Karen Doyle vid National University of Ireland i Galway för att studera propparna som plockas ut under trombektomi och sambandet med strokeetiologi, patientstatus/karakteristiska, radiologiska fynd, behandlingsalternativ, utfall och prognos. Detta har resulterat i 10 vetenskapliga artiklar, två arbeten är pågående och en ny prospektiv studie planeras.

Cerebral ventrombos (även kallat sinustrombos) innefattar bildandet av en blodpropp i hjärnans vensystem och är en ovanlig orsak till stroke. Sjukdomen är vanligare bland unga individer med annars lång och frisk förväntad överlevnad och främst kvinnor. Vi har skapat ett lokalt register över patienter med sinustrombos och etablerat ett stort internationellt nätverk för att tillsammans

kunna lära oss mer om vem som drabbas och vilka som har högst risk för komplikationer. Vår forskning är starkt kliniskt förankrad med målsättningen att förbättra behandlingar och vård för de som i framtiden drabbas av sinustrombos.

Moderator

Petra Redfors

PhD, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska akademien, samt vårdenhetsöverläkare strokeavdelning 135, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Samband mellan fysisk aktivitet före stroke och konsekvenser efter stroke

Malin Reinholdsson

PhD, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska akademien, samt fysioterapeut specialiserad i neurologi, Fysioterapi Mölndal, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Trombektomi vid akut stroke – påverkar blodproppens komposition behandling och outcome och har AI en roll i det?

Alexandros Rentzos

PhD, Institutionen för kliniska vetenskaper samt överläkare, Neuroradiologi/Neurointervention, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Sahlgrenska Cerebral Venous Thrombosis Study – resultat och utmaningar från ett lokalt och internationellt forskningssamarbete

Erik Lindgren

PhD, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska akademien samt ST-läkare, Neurologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

THYLIFE – mot ett bättre liv för tyreoideapatienten

Hjärntrötthet – ett osynligt gissel. Från translationell till patientcentrerad forskning med inverkan på vården nationellt.

Tyreoideapatienter vittnar frustrerat om avsaknaden av hjälp kring kvarstående mentala symptom. Denna kunskapslucka var upprinnelsen till vår forskning om Graves sjukdom, vår vanligaste form av giftstruma. Vi vill veta om sjukdomen påverkar hjärnan, vad hjärntröttheten beror på och om patienterna kan få ett bättre liv.

Idag kommer Mats Holmberg att visa på sårbarhet hos vissa patienter som får ett värre mentalt förlopp och bekräfta att Graves sjukdom påverkar hjärnan genom data från COGTHY-studien.

IMMUNOGRAVES undersöker om immunsvaret vid Graves sjukdom är bredare än mot tyreoidea och om specifik immunologi förekommer mot hjärnan hos de med kvarvarande mentala symptom. Karin Tammelin tar dig med på den resan som ännu inte nått sitt slut.

Under tiden med arbetet med det nationella vårdprogrammet om hypertyreos startade GRACE-studierna där Agneta Lindo utvecklar vården vid Graves sjukdom. Vad upplever patienterna respektive personalen? Kan vi behandla hjärntrötthet idag? Kan vi genom att individualisera vården landa i bättre outcome på kort och lång sikt?

Sköldkörtelsjukdom är en folk- och kvinnosjukdom, som inte synliggjorts tillräckligt. Den rådande synen på hög ämnesomsättning är fortfarande på många håll att det är en quick fix. De flesta blir bra, men denna patientgrupp sätts på kartan i det nya nationella vårdprogrammet. Vi behöver implementera det vi kan göra idag, utbilda personal och driva kunskapen framåt.

THYLIFE-gruppen leder också en stor nationell klinisk prövning om jodsubstitution under graviditet med uppföljning av barnen (SWIDDICH-studien), men det är en annan historia... På våra hemsidor www.immunogrades.se och www.gracestudien.se kan man, både som sköldkörtelpatient och sköldkörtelfrisk, delta i våra studier. Se också www.swiddich.se

Moderator

Helena Filipsson Nyström

Professor, Institutionen för medicin,

Sahlgrenska akademien samt

universitetssjukhusöverläkare, endokrin-

och diabetessektionen, Specialistmedicin,

Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Ledare för ThyLife-gruppen på endokrina

forskningsmottagningen. Huvudprövare

vid Wallenbergcentrum för molekyllär och

translationell medicin och affilierad till Centrum

för personcentrerad vård (GPCC). Regional

processledare för hypertyreosvården. Medlem i

patientföreningens professionsråd.

**COGTHY – på jakt efter kognitiv
hjärnpåverkan**

Mats Holmberg

Medicine doktor, Institutionen för medicin,
Karolinska Institutet samt överläkare,
ANOVA, Karolinska Universitetssjukhuset

**IMMUNOGRAVES – in i immunologins
komplexa landskap**

Karin Tammelin

Doktorand, Institutionen för medicin,
Sahlgrenska akademien samt ST-läkare
vid endokrin- och diabetessektionen,
Specialistmedicin, Sahlgrenska
Universitetssjukhuset

**GRACE – vägen framåt för patienterna
ur ett omvårdnadsperspektiv**

Agneta Lindo

Doktorand, Institutionen för
medicin, Sahlgrenska akademien samt
forskningssjuksköterska vid endokrina
forskningsmottagningen, Specialistmedicin,
Sahlgrenska Universitetssjukhuset.
Koordinator i regionala processteamet
hypertyreos. Medlem i patientföreningens
professionsråd.

Passa på att besöka våra utställare under pauserna!

Bipolära syndrom – bättre vård kräver tvärdisciplinär forskning

Bipolär sjukdom kallas också manodepressiv sjukdom. Tillståndet är unikt i psykiatrin genom att sjukdomen går i skov som är möjliga att förebygga med läkemedel. Litium är det vanligaste stämningsstabiliserande läkemedlet som dock kräver dock regelbunden uppföljning med bland annat serumkoncentrationsbestämningar. Vården sker därför ofta på specialiserade mottagningar. I Göteborg sköts personer med bipolär sjukdom på Bipolärmottagningen. Även om behandlingen hjälper många patienter att förbli friska under decennier, svarar inte alla tillfredsställande på behandling. Sjukskrivningar och försämrad funktion är vanligt. Såväl vårdens omhändertagande som forskning kräver ett tvärdisciplinärt förhållningssätt. Därför bedriver vi forskning som spänner från genetik, biomarkörer och hjärnabbildning till epidemiologi och kognition.

Under seminariet kommer vi först att diskutera vad bipolär sjukdom är och var vi står idag vad gäller behandling. Därefter kommer vi att presentera forskning om biomarkörer som syftar till att bättre förstå sjukdomsmekanismerna. Slutligen kommer vi att avhandla betydelsen av kognitiva funktioner för sjukdomsbild och förlopp.

Moderator

Mikael Landén

Professor, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska akademien samt universitetssjukhusöverläkare Psykiatri Affektiva, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Biomarkörstudier av bipolär sjukdom

Andreas Göteson

Doktorand, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska akademien samt AT-läkare, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Kognition och bipolär sjukdom

Timea Sparding

Psykolog, medicine doktor samt enhetschef för Bipolärmottagningen, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Spara datumet för Forskningsdagen 2025 – 6 februari

Ett stort tack till alla föreläsare och deltagare
för att ni gör Forskningsdagen till en intressant
och lyckad dag!

Arrangörer för dagen

Från Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Peter Gjertsson, docent, områdeschef, område 4
Per-Anders Jansson, professor, överläkare, FoUUI
Ellen Saverman Laine, samordnare, FoUUI

Från Sahlgrenska akademien

Helle Wijk, professor, viceprefekt, samverkan
Ola Rolfson, professor, överläkare, Ortopedi

Med hjälp av

MariaPia Thellner, Sektionen för mötesservice (GU)
Martina Friis Hultman, samordnare, FoUUI (SU)
Sektionen för medieteknik (GU)
Trippus

Sahlgrenska
akademien

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENKA UNIVERSITETSSJUKHUSET